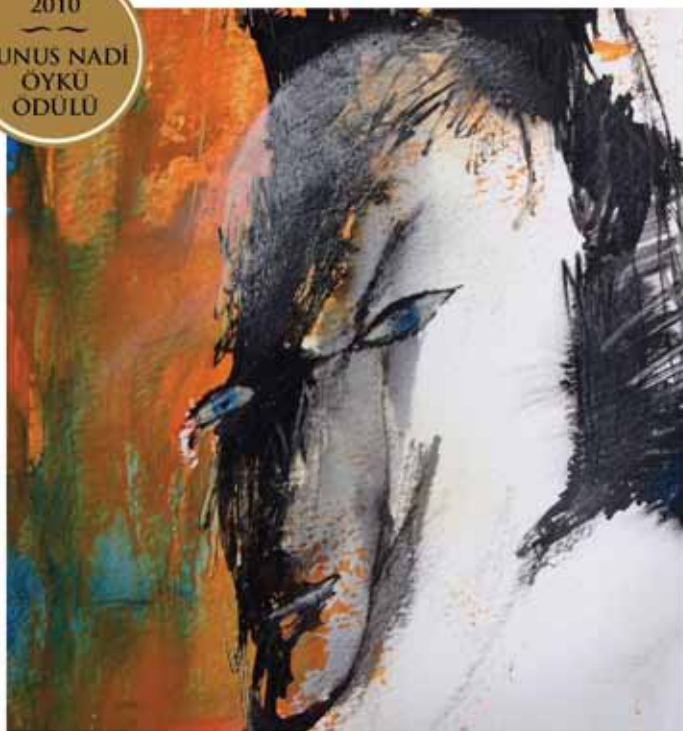

AYŞEGÜL ÇELİK

KÂĞIT
GEMİLER

2010
YUNUS NADI
ÖYKÜ
ODÜLÜ

ÖYKÜ

❤
CAN

2.
BASKI

AYŞEGÜL ÇELİK
KÂĞIT
GEMİLER

© 2013, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Yapı Kredi Yayınları, 2010

Can Yayınları'nda 1. basım: 2013

2. basım: Ocak 2015, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com / Hans-Peker Widera

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39, Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 26699

ISBN 978-975-07-1592-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

AYŞEGÜL ÇELİK
KÂĞIT
GEMİLER

ÖYKÜ

Ayşegül Çelik'in Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Ölmeyi Bilen Adam / Muhsin Ertuğrul, 2013

AYŞEGÜL ÇELİK, 1968'de doğdu. HÜ İktisadi ve İdari Programlar ile AÜ DTCTF, Tiyatro bölümlerini bitirdi. HÜ Sosyal Antropoloji Bölümü'nde yüksek lisans programına katıldı. *Varlık*, *Milliyet Sanat*, *Hürriyet Gösteri*, *kitap-lık*, *Doxa*, *Bütün Dünya*, *Akşam-lık*, *Kent ve Gençlik*, *Bireşim*, "ağır ol bay düzyazı", *Dünden Bugünden Edebiyat* gibi dergilerde öykü, şiir ve makaleleri, *Cumhuriyet*, *Hürriyet*, *Milliyet*, *Star*, *Radikal*, *Yeni Şafak*, *Sabah* gibi gazetelerde röportajları yayımlandı. Televizyon, sinema ve sahne için drama yazarlığı yanı sıra televizyon için çocuk programı yazarlığı yaptı. Radyo oyunları TRT tarafından ödüllendirildi. Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın *Kaynanam Nasıl Kudurdu?* romanından yaptığı oyun uyarlaması Devlet Tiyatroları ve Bursa Şehir Tiyatroları tarafından sahnelendi. *Kadın Öykülerinde Ankara*, *Kadın Öykülerinde Doğu*, *Belki Varmış Belki Yokmuş*, *Bir Dersim Hikâyesi*, *Şehir ve İnsan*, *Kar İzleri Örttü* adlı çok yazarlı kitaplara öyküleriyle katıldı. *Şehper*, *Dehlizdeki Kuş* adlı öykü kitabıyla Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülleri'nde mansiyon, *Kâğıt Gemiler* adlı öykü kitabıyla 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'nü aldı. *Sensizankaradadenizdüşleri* (1997) adlı şiir, *Korku ve Arkadaşı* (2005) adlı öykü ve *Ölmeyi Bilen Adam / Muhsin Ertuğrul* (2012) adlı biyografi kitapları var. Halen Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda Dünya Edebiyatı ve Uygarlık Tarihi dersleri veriyor.

İçindekiler

Afsun	13
Kuşlar	19
Kelimeler Masalı	25
Gökteki Kara Boncuk.....	31
Toprağın Öyküsü	37
Beyaz Kelebek	51
Çöl Gemileri	67
Ah, Seni Bahtsız Yalnız	75
Deli Orman	81
Son Hikâye	91

Sen,
Kâğıdın sesine fütursuzca kulak kabartan okur..
Bilmelisin ki, bu satırların yazanı bir kadındır.
Elinde tuttuğun sayfaya kalemin kondurduğu işaretler,
bir kadının avaz avaz bağırarak avuçlarından kayıyor.

Okuyup yazmak sırrı şeyhlere aitken kaleme el sürdüğüm için suçluyum. Fakat ilk değil bu. Yıllardır, çocuklarımın uyuduğu odadan kaçıp ay ışığında masallar örüyorum. Çünkü doğduğum günden beri öykülerden, masallardan başka bir şey yok aklımda. İnan bana, o kuytuya nasıl sızdıklarını bilmiyorum.

Haydi... Madem bir kez kulak verdin, gerisini de getir; gel bu kâğıt gemiye bin. Suçu, suçluyu salıver gitsin aklından. Sadece bir masal anlatacağım sana. Kalemi masala alet edenin cezası çakıltaşından büyük olmasa gerek...

İki sayfa arasına bir reyhan yaprağı koyuyorum. Masalın ilk harfidir bu. Çünkü dev bir orman kuracağım onun altına. Okuduğun ilk satır, sabah güneşinin vurduğu buğulu bir patıkaya götürecektir seni. Ağaçlara dolanan çalı güllerinin, zakkumların arasından usul usul yürüye-

ceksin. Toprakтан yükselen buğu, “Çınarları selamla!” diye fısıldayacak. O zaman durup etrafını saran ağaçlara bir daha bakacaksın. Bir daha ve yeni bir gözle. Nasıl dupdu ru bir mutlulukla topraktan fıskırdıklarına şaşıracaksın. Ağaç denen mucizeyi ilk görüşün bu olacak. Islak toprağın kokusunu içine çekeceksin. Çiy damlalarındaki güneş gözünü alacak. Aynı nehirden sulanan geyikle kaplanı, gökte kol kola gezen güneş ve ayı görünce, burada geçer akçenin merhamet, dilin aşk olduğunu anlayacaksın.

Çünkü vicdanı olmayan hiç kimse bu ormana giremeyecek, hatta yolunu bile bulamayacak. Beyaz parmaklıklarla çevireceğim onu. Tanrı yeni dünyayı bu Deli Orman'dan yaratacak. Ama vakti gelene kadar, onu bir çöle, çölü de masala gizleyip kapısını kilitleyeceğim. Sakın korkma, kimse tek yaprağına ilişemez.

Birkaç sayfa sonra fikrinin değişeceğini de biliyorum... Masal ilerledikçe aklın büyümeye başlayacak. Bir kurt düşecek içine, “Belki...” diyeceksin. “Belki de masal değildir bunlar...” Sonra o ağır taş gelip oturacak kalbine: “Ya değilse!”

İşte, sadece bu soruyu bulmanı bekliyorum. Bütün cezalara razı olup kalemi elime alışı bu yüzden.

Ey okur, masallar bizim gibi fakir fukaraya mı kalmış? Gerçek bizim nemize yetmiyor?

AFSUN

Melek Fahreddin, insanları, hayvanları yarattıktan sonra bunları hırkasının cebine koydu, derler. Öyledir de. Fakat günü gelince herkesi dünyaya bırakan yüce melek, kardeşim Bedir'i, hırkasının cebinde unuttu. Zavallı çocuk karanlıkta yolunu kaybetmiş olacak, bir türlü oradan çıkıp yanımıza gelemedi.

Eski bir betik var, kadim harflerle yazılmış: "Ne yapalım biz bu kırık kalbimizle..." diye sorar. Keşke ben yazmış olsaydım bunu... Çünkü eskiden Sitare vardı, ablam.

Şimdi hayal meyal hatırlıyorum, şosenin kıyısındaki ölü kurda bakmaya gitmiştik. Suratsız, cılız hayvanın tekiydi. Gözleri yoktu ve kulakları sinek kaynıyordu. Daha durup seyredecektik fakat topraktaki gümbürtü başlayınca saklandık. Uzaktan dev arabalar geliyordu. Az sonra, yeri göğü zangırdatıp tozu dumana katarak önümüzden geçtiler. Öyle ki, akşam köye döndüğümüzde arabaların kaldırdığı tozun geçmediğini, bazı yıkıntıların hâlâ usul usul tütmekte olduğunu gördük. Büyükler konuşuyorlardı. Babam, "Bu kadarla kalmaz," diyordu amcama. Amcam, ne kadar eski olduğuna aldırmış etmeden ince, beyaz sakalını yokluyordu.

Bundan sonrası hızlı, çok hızlı akan bir nehre gözlemini dikip suyu saymaya benziyor. Anladığım şu ki kan

davası gibi bir şeydi başımızdaki. Gençler, köyden çıkarılıp uzak bir yerlere gönderilecekti. Ama o uzak yerin neresi olduğu konuşmalardan anlaşılıyordu. Uzağa, diyorlardı sadece, çok uzağa... Kurttan bile öteye yani. Oysa daha ileride bir şey yoktu. Sarı toprak köyün önünden çıkıp yürüyor, sarı dağlar ve sarı tepeleri geçip tellere varıyordu, sınıra. Sınır sadece bizim içindi. Yoksa sarı toprak aldırış etmeden tellerin altından akıp başka sarı tepelere yayılıp gidiyordu. Kafdağı'nın tellerin ötesinde olduğu zamanlardı: Uzaktı oralar, çok uzak. Nasıl toprak göz alabildiğine uzayıp gidiyorsa, teller de öyleydi. Geceleri birilerinin gizlice bunların ucuna yenilerini koyduğu ve bu tellerin bütün dünyayı dolaştığı söyleniyordu. Ama ben inanmıyordum. Bir kere, dünya bir değil, yedi taneydi. Dokuz yaşında olmama rağmen cinlerin, devlerin, Yecüc ve Mecüclerin ülkesinde bu tellerin işe yaramayacağını adım gibi biliyordum. Fakat kimse teller üstüne bu kadar düşünmüyordu.

Aileler bölünmeye, koyun, kuzu ağıllardan salıverilmeye başlamıştı. Delikanlılar köyden çıkarılıyor, gelinlik çağa gelen kızlar, bizim gibi dağda bayırda gezmesinler, ölü kurtlara bakmaya gitmesinler, diye bohçalarında namuslarıyla başka köylere, ailelere emanet ediliyorlardı.

Bazıları hemen o gece gitti, ama Sitare dört gün daha kaldı bizimle. Tozdan ve güneşten yüzü ağarmış o araba gelene kadar... Babamın geçen kış, mayından kurtardığı bir at ve binicisinin sırtına sarılı bebeğin hatırına, sınırın ötesindeki bir aile, onu buradan götürüp kollamayı kabul etmişti. Emanet değildi gidişi. Karılık vazifeleri için on beş yaşının beklenmesi kaydıyla gidiyordu Sitare. Tellerden bile öteye... Annem onu bembeyaz giydirmiş, başına da taze çiçeklerden bir gelin tacı koymuştu. Tacın çiçeklerini sabah duasından sonra babamla birlikte toplamıştık. Sarmısak çiçekleri ve papatyalar, tepenin eteği-

ne serilmiş yatıyordu. Babamın avuçlarıyla gözlerini sil-diği gündü.

Araba uzaklaşırken şosenin taşlarını oynattı yerin-den. Ben, annem, babam ve yüce Fahreddin'in hırkasın-da oturmuş bekleyen Bedir, hep birlikte Sitare'ye bakı-yorduk. Gelin köyden çıkarken arkasından taş atarlar. Geri dönmeye kalkmasın, gittiği yerdeki hayatını sahip-lensin, diye... Oysa biz sadece bakıyorduk. Arka koltuğa, kaynanasıyla görümcenin arasına oturmuştu. Başındaki gelin tacı çok durmaz, diye düşündüm.

Bedir'in gölgesini saymazsak üç kişi kalmıştık geri-de. Boyum bu kadar uzun değildi. Şimdi az ötede uyuy-an sümbüller, başımın üstünde ağulu kokularını salıp beni izleyen çalı gülleri, şakayıklar, ibrişim ağaçları yok-tu. Çölün kıyısındaki şehir, evler, yollar, otel inşaatı yok-tu. Fakat korkak, şaşkın bir kalem vardı, bilhassa geceleri avucuma girip oturuyor, sıkı sıkı ellerime tutunuyordu. Çünkü, ortadan kaybolmadan çok önce, biz küçükken yani, okuyup yazmayı öğretmişti bize annem, gizlice.

Annem... Kendinde aslolanı herkesten saklamak zo-runda kalan kadın... Güzel değildi, fakat müthiş doku-naklı, kalın bir sesi vardı. Parmaklarındaki eğrilik yüzün-den bazı işleri göremez, süpürgeyi, bıçağı tutamazdı. Evet, sağ elinin parmakları birkaç yıl önce içe doğru kıvrılmaya, eğilmeye başlamıştı.

O eski sandığı açarken de parmağını paslanmaya yüz tutmuş halkaya geçirememiş, bileğiyle iterek kaldı-rmıştı kiraz kapağı. Geline verilebilecek bir altın para, işlemeli mendillere sarılı duruyordu. Bunun dışında iki muska çıktı sandıktan ve deste deste kâğıt... Kenarı yırtık, köşesi kıvrık, sarı, beyaz çeşit çeşit kâğıt annemin el yazısıyla doluydu. Yığının ortasında bir de kalın kapaklı, küçük defter duruyordu. Annem defteri koynuna sok-tuktan sonra gerisini ablama verdi. Gittiği yerde okuma-

sını ve sonsuza kadar saklamasını istiyordu. Fakat babam üç kadının sessizce karıştırdığı sandığın başına gelmiş, içinden çıkanları görünce de büyük bir öfkeye kapılmıştı. Muskalara, mendile, altına dokunmadı. Bağıra çağıra kâğıtları kucakladı, hepsini alıp götürdü. Koynundaki defteri saymazsak annemin harflerinden geriye hiçbir şey kalmadı. O zaman çok üzölmüş, kızmıştım ama büyödükçe babamın bir suçu olmadığını fark ettim. Çöle komşu kupkuru bir köyde, bulduğu her kâğıda bir şeyler karalayan kadını anlamak kolay bir iş değildi.

O harfleri gördüğüm için mi bilmiyorum, daha ertesi sabah paket kâğıdının arkasına ablam için bir şiir yazdım. Tuhaf bir işti bu. Kırık uçlu kurşunkalem düşündüğüm her şeyi biliyordu. Hatta düşünemediklerimi de. Aklıma gelmeyen sesleri, bulamadığım kelimeleri o çağırırdı şiire. Çağrıya uyan harfler kâğıda üşüşüp büyük bir yaygara kopardılar. İşte o gün, annemin ellerinin neden herkesinkinden farklı olduğunu anladım. Parmaklarındaki eğrilik, bir kalemi olmayışındandı. Yaslansın diye yanına kalın dallar sapladıkları çelimsiz fidanlar gibiydi annemin sağ eli. Dalları gövdesine değene kadar eğilip bükölen fidanlar gibi... Parmakları kalemsiz kalınca ne yapacağını, nasıl duracağını bilemiyordu. Çünkü bir öykücüydü benim annem, bir dilbaz, hayali karışık bir kadındı.

Onun kelimeleri şimdi benim elimi tutuyor. Arkamdan yüröyen fısıltıları duyuyorum: “Anasına benziyor,” diyorlar. “Aynı onun gibi.”

Evet, Sitare on üç, ben on yaşındayken ortadan kaybolan anneme benzediğimi biliyorum. Tıpkı onun gibi yazmak istiyorum. Çünkü bizim insanlarımız geçmişlerini bilmez. Soracak olursanız, hep başka insanların, başka zamanların hikâyelerini anlatırlar. Okuyup yazmak ilmi bizim gibi sıradan insanlara açık edilmediğinden, yaşadıklarımız göğö savrulan harflerden ibarettir. Daha

fısıldandıkları anda kelebek kanadı gibi dağılıp kaybolurlar. Oysa yazı, insanı zamana bağlar.

O vakitler hiçbir okula gitmemiştim, aklımda da bu kadar şey yoktu. Fakat kelimelerin beni dinlediğini biliyordum. Önce gördüklerimi yazdım; nehrin içinde yaşayan karı ve yağmuru, etrafımızı saran dağları, her yere giden sarı toprağı... Sonra da göremediklerime geldi sıra... Denizi arayan hikâyelere, annemin söz ettiği deli ormana ve Sitare'ye... Nereye gittiğine, kimlerle ve nasıl mutlu yaşadığına, bizi hiç özlemediğine, aklına bile getirmediğine...

Beyaz elbisesine yüreğimin ışığını takarak gitti o. Karanlık bulutla izini sakladı bizden. Sitare, ablamdı ama, ben onu yazdığım ilk öykü, diye hatırlıyorum.

KUŞLAR

Dağların arasındaki köy o kadar ufaktı ki asfalttan bakınca kara mercimek tanesine benziyordu. Yıldız, buraya çok uzaklardan geldi.

Babasına verilen söz gereği düğün dernekle karşılanmadı. Onu görmeye gelenler, arabanın etrafını çevirdiklerinde, telli duvaklı bir gelinle değil, beyaz elbisenin içinde oturan bir çocukla karşılaştılar. Dil bilmiyordu ve yüzünden bir şey okumak mümkün değildi. Dualardan bildikleri Arapça sözcüklerle konuşmaya çalıştılar onunla, fakat küçük kız kimseye ses etmedi. Galiba korkuyordu. Çünkü daha on iki yaşındaydı, bu vakte kadar hiç yalnız kalmamıştı. Her zaman kavağın gölgesinde duran tek perdeli bir evi, saksıda kımıldanan çiçekleri, yan odada anasıyla babası, omuz başında gördüğü düşe uyanan kız kardeşi vardı. Oysa şimdi, yedi kat yabancı kalabalığın ortasında gözlerini yere dikmiş, omzuna dökülen sarmısak çiçeklerini topluyordu.

Yıldız, hep iyi, çok iyi muamele gördü. Sofraya bir kaşık daha koyup evin çocukları arasına kattılar onu. Herkes ne yapıyorsa o da aynını yapıyor, kâh yemeğe, ev işine, kâh bağa bahçeye yardım ediyordu. Tarlaya, küme-se koştduğu günlerden birinde, ahırın kuytusuna atılmış, sol yanı kırık bir dokuma tezgâhı buldu. Ağacı kıymık

kıymık kalkmış, kenarı köşesi beş parmak toz tutmuştu. Bu harap haline bakarken ondaki gücü tahmin edemedi Yıldız. Oysa bu eski tezgâh, birden çok insanın ve hayvanın hikâyelerini değiştirecekti. Yıldız onu bulduktan sonra bir daha hiçbir şey aynı olmadı.

Kenarı kırıldığından beri ahırın köşesinde yatıyordu. Yıldız'dan önce gelip de öyle uzun uzun önünde duran, etrafını dolaşan olmamıştı. Kaynanasının bu tezgâh. Yaşlı kadın onun merakını görünce öne düştü, yünü, düğümü gösterdi. İpleri nasıl tutacağını, nasıl dolayıp nasıl çekeceğini tek kelimesi anlaşılmayan uzun bir konuşmayla anlattı. Kadının akşam alacasında oynayan, buruşuk, solgun ağzını dikkatle dinledi Yıldız, ihtiyar parmaklarını seyretti. Sonra ürkekçe gösterdiği yere oturup tezgâhın başına geçti.

Parmakları iplere değdiğinde dalgalı bir sevinç yayıldı içine. Ne kadar uysal şeylerdi bunlar! Karışık dolaşmadan, tariflenen yere gidip sıkıştırıldıkları gibi durdular. Karanlık basarken tezgâh tıkırdamaya, düğümler birikmeye başlamıştı. Küçük kız, büyülenmiş gibiydi. Cılız düğümler birbirine yaslanıp ilk sıra bittiğinde, o da ilk kez nefes alıyormuş gibi derin derin içini çekti.

Dokuduğu ilk şey, ismine özenip yıldızlarla doldurduğu bir kilimdi ve doğruca gece göğüne açılıyordu. Bunun kendi köyünün üstündeki gök olduğunu hemen anladı Yıldız. Evi, işte bu gecenin altında bir yerdeydi. Az daha baksa kavak ağacını ve kardeşini görebilirmiş gibi geldi. Köyün rüzgârı da kilime saklanmış olacak, şimdi oradan burnunun direğini sızlatıyordu. Bu kilimi kardeşi için ayırdı Yıldız; çevresini, püskülünü de kaynanası yaptı.

Geldiği yerde bazı renkleri görmemişti. Kâinattaki her şey gibi motiflerin de bir ömrü olduğunu, üstelik yüzyılları bulan bu uzun ömrün hikâyelerle dolup taşı-

ğını bilmiyordu. Sabah namazından evvel uyanan, gün doğarken ortadan kaybolup az sonra evin ötesinde berisinde beliren küçük gelin, çıt çıkarmadan her işe yetişiyor, sonra bütün vaktini o eski tezgâhın başında geçiriyordu. Mevsimler birbiri üstüne devrilirken, iki yıl sonra, sabırsız ellerin kurduğu bir yatakta beraber uyuduğu sivri çeneli delikanlıdan bir oğlu oldu. Fakat çocuk ölü doğmuştu. Anasının bedeni, kendinden başkasını beslemeye yetmiyordu henüz. İçindeki ölü çocuğu attıktan sonra rahatladı Yıldız; elini, aklını, her şeyini dokumalara, kilimlere verdi.

Kaybettiği canın yasını tutmayı akıl edemeyen küçük kadının analığı, çok geçmeden konu komşunun diline düştü. Çünkü karşılarında duran kızın, birkaç yıl önce arabadan inen o beyaz elbiseli çocuk olduğunu sanıyorlardı. Gözlerinin önünde, evlerinin içinde büyümüşü. Bildiklerinden başka biri olabileceği kimsenin aklına gelmiyordu. Oysa, renkler ve düğümler marifetiyle içine kurulan yeni dünyaya çekilip oturan Yıldız, artık başkaydı. Ona dikkatle baksalar yaptığı şeyin dokuma, nakış olmadığını anlardı.

Bir şey arıyordu o. Parmakları kıpırdayarak uyanıyordu uykudan; ellerinden iğde ağaçları, gelincikler fıskırıyor, renkler avuçlarına yürüyordu. Nihayet bir gün sabaha karşı onların sesini de duydu Yıldız. Nakışlar dile gelmiş fısıldaşıyorlardı. Uzanıp kuvvetli düğümlerle dokumalarına bağladı bu sesleri. Çok geçmeden motifler, renkler birbirini çağırır oldu. Çağırıyor gelenlerden biri de, adı sanı bilinmedik, tuhaf bir kuştı. Yıldız'ın kayınbabası için başladığı seccadenin ortasında aniden belirivermişti. Görünüşe bakılırsa bir yaz göğünün altında duruyordu hayvan, gövdesi güneş ışığıyla pırıl pırıldı. Kırmızı bir gaganın böldüğü küçücük yüz, kuğularınki gibi yüksek, ince bir boyuna bağlanıyordu. Bedeni basık

ve gösterişsizdi, bu yüzden ona kocaman bir kuyruk taktı Yıldız. Uzun zaman bunu süslemekle uğraştı. Yeşil tüylerin arasına kondurduğu muntazam beyaz daireleri, lacivertlerle çevreleyip kuyruğun her köşesine dağıttı. Sonra da bu görkemli kuyruğu getirip yeşil gövdeye bağladı. Hayvan seccadenin ortasında tastamam duruyordu.

Daha başladığı gün bitirdiği halde yine de uzun süre bu seccadeyle uğraştı Yıldız. Onu tezgâhın başına bağlayan seccadenin işi değil, ortasında duran hayvanın inandıydı. Sırtına vuran yumuşacık güneşe ve o muhteşem kuyruğa rağmen bir türlü gözlerini açmıyordu hayvan. Yıldız birçok rengi denedi ve sayısız düğümü... Tezgâhın tıktırtısı gece gündüz kesilmedi. İpler parmaklarını yakıyor, oturduğu yerde uyuyup uyandığı oluyordu. Fakat yaptığı hiçbir şey işe yaramadı, hayvan inat etmişti bir kere, gözlerini açmıyordu.

Bir gece korkulu bir düş gördü Yıldız ve ter içinde uyandı, ama korkusundan hemen gözünü açamadı. Susup karanlığın içinde bekledi. Yatak, karanlıkta bir başına yüzen eğri bir sandal gibiydi. Yanındaki sivri çeneli delikanlı kıpırtısız yatıyordu. Birden seccadedeki hayvanın derdini anlayıverdi Yıldız. Zavallının inat ettiği falan yoktu. Çağrıya uyup geldiği nakışın içinde bir başına olduğunu anlamış ve korkmuştu. Hatta öyle korkmuştu ki, gözlerini bile açamıyordu.

Geceye aldirmeden hemen koştu, seccadeyi yarıya kadar söktü Yıldız. Hayvanın başının gerisine, tıpkı ona benzeyen bir başka baş dokumaya koyuldu, kırmızı gagalı. Az sonra aynaya tutulmuşçasına çoğalmıştı hayvan.

Yıldız, onları güvende olduklarına ikna etmek istiyordu. Etraflarına geçtiği beş sıra kırmızıyla hayvanların dünyasını çerçeveye aldı. Sonra bununla da yetinmeyip çerçevenin dışını da sarılı morlu bir zeminle tıka basa doldurdu. Bazen iki, bazen üç kez üst üste atılan düğüm-

lerle dokuma ağırlaşmıştı. Parmaklarını düğümlerin üstünde gezdirdi, hayvanların dünyasına artık ne korku sızabilirdi ne yalnızlık... Kuşlar güvendeydiler. Nihayet içi rahatlayan Yıldız, büyük bir sükûnetle nakışa eğilip, “Yalnız değilsin,” diye fısıldadı. “Korkma, aç gözlerini.” Sesi annesinininki gibi tesirliydi.

Belki o sesin, belki söylediklerinin tılsımından hayvan gözlerini hemen açtı. Omuz başında tıpkı kendine benzeyen bir yüz duruyordu. Küçük gözlerini birbirlerine dikip dikkatle baktıktan sonra hayvanlar usulca sokuldular. Yıldız’ın kalbi ağzında atıyordu. Nakışın, rengin büyüsunü biliyordu bilmesine, ama yine de bu kadarını beklemiyordu. Parmakları titredi, ağzını dualar doldurdu. Püskülü, saçağı düşüncecek hali yoktu, hemen ipi kesiverdi. Kimselere göstermeden katlayıp kaldırdı seccadeyi. Birkaç gün de tezgâha, yüne el sürmedi.

O ara yeniden gebeydi. Bu kez canlı bir şey doğurmayı becerebilirse onun şerefine belki annesi, kardeşi ziyaretine gelebilir, belki de herkesi görsün, diye onu götürürlerdi köye... Fikrini değiştirmiş, artık küçük bir halıya benzeyen seccadeyi annesine hediye etmeye karar vermişti. Babası çivilerle duvara tutturursa pencereden gelen ışık kuşun kuyruğundan bakan lacivert gözlere düşerdi. Hemen gece iner, bir rüzgâr çıkar, kavak hışırdayınca kardeşiyle el ele tutuşup dilek dilerlerdi. Ne güzel olurdu...

Bunları düşünürken haritanın tümünden dağıldığını, kavağın da evin de artık orada olmadığını bilmiyordu tabii. Afsun ve babasının, tepenin aşağısında, halasının gelin gittiği köyde uyuduğunu, babasının Bedir’i beklemekten vazgeçtiğini, çünkü annesinin bir sabah tuhaf bir biçimde ortadan kaybolduğunu bilmiyordu.

Âşık kuşları bulan, beklendiği gibi hane halkı değil, yatıya gelen bir akrabanın çocukları oldu. Elden ele gez-

di seccade. Kırmızı çerçeveden bakan tavuskuşları pek azametliydi doğrusu. Gök yoktu, yer yoktu, hayvanların kibrinden başka hiçbir şey yoktu ortada; bakan tövbe bismillah, diyerek başını çeviriyordu. Gebe olduğu için Yıldız'ın aklına öte âlemlerin, tuhaf yaratıkların üşüşmesi olağan sayılabilir, hayvanların bakışlarındaki cüret de bir yana konabilirdi belki, ama dokumanın seccade olması da görmezden gelinemezdi ya! Büyüklerin fısıltısı bir karara bağlanana kadar evin hayhuyu yatışmadı. Nihayet fikir birliğine vardıklarında oğlanlardan birini bağ bıçağını getirsin, diye odunluğa yolladılar. Kaynanası da kalkıp kapıları kapattı, perdeleri çekti.

Kuşlar, kırmızı pencerenin dışından kendilerine bakan insanları ilgisiz gözlerle seyrediyorlardı. Fakat bıçağı getiren çocuğun yüzünü görünce huzurları kaçtı. Yıldız'ın kayınbabası bir besmele çektikten sonra bıçağı alıp dokumanın alt ucuna dayayıverdi. Hırılıtlı bir ses duyuldu ve büyüyerek doldurdu odayı. Bıçağın ağzındaki sarı, mor ilmekler pıtır pıtır atıyordu. Az sonra da gelip kırmızı çerçeveye dayandı bıçak. Burada düğümler küçülüyor, ip sertleşiyordu. Yaşlı adam avucunu sıkıladı, daha bir kuvvetle yüklendi. Ama birden bir şeyler oldu. Bıçağın biteviye hırılıtlısını bastıran tuhaf bir çığlıkla inledi ortalık. Evet, düpedüz bir çığlıktı bu, ikinci hayvan –sonradan gelen, aynadaki– bağırıyordu açık açık. Bıçak durdu. Yaşlı el, kısa bir tereddütten sonra, dokumayı savurup minderin üstüne atıverdi. Dünyada her şeyi gördüğüne inanan bu ihtiyar, nakışın sesini ilk kez duyuyordu. Adamaklı korkmuştu, birkaç adım geriledi, yüksek sesle dua etmeye başladı. Sıkı sıkı düğümlemiş kırmızı pencerenin kıyısında telaşla gidip gelen kuşlar bu duraksamayı fırsat bildiler. İlmekleri aralayıp uzun ve acılı çığlıklarla herkesin gözü önünde seccadeden atlayıp gittiler.

Ayşegül Çelik, öykülerindeki ruhsal çözümlenmeleri ve geleneksel anlatı yöntemleriyle insanımızın bireysel, kültürel portresini çiziyor.

İki sayfa arasına bir reyhan yaprağı koyuyorum. Masalın ilk harfidir bu. Çünkü dev bir orman kuracağım onun altına. Okuduğun ilk satır, sabah güneşinin vurduğu buğulu bir patikaya götürecektir seni. Ağaçlara dolanan çalı güllerinin, zakkumların arasından usul usul yürüyeceksin. Toprakta yükselen buğu, "Çınarları selamla!" diye fısıldayacak. O zaman durup etrafını saran ağaçlara bir daha bakacaksın. Bir daha ve yeni bir gözle. Nasıl dupduru bir mutlulukla topraktan fıskırdıklarına şaşıracaksın. Ağaç denen mucizeyi ilk görüşün bu olacak. Islak toprağın kokusunu içine çekeceksin. Çiy damlalarındaki güneş gözünü alacak.

Aynı nehirden sulanan geyikle kaplanı, gökte kol kola gezen güneş ve ayı görünce, burada geçer akçenin merhamet, dilin aşk olduğunu anlayacaksın.

Ayşegül Çelik'in 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne değer görülen öyküleri, masalsi bir dünyaya açılıyor. Yazar, düştür gerçeğe akan hikâyelerle masala adım attığını zanneden okuru, günümüzün şiddet dolu dünyasına çekiyor sezdirmeden. Binlerce yıllık Anadolu efsanelerinden şimdiki zamana, tanıdık hikâyelere yol alan *Kâğıt Gemiler* modern öykünün dilini, yapısını yetkin bir biçimde temsil ediyor. Hepsi masalın içinde, masal hepsinin içinde... Kapısından içeri girdiğiniz anda çıkmak istemeyeceğiniz bir dünya Ayşegül Çelik'in yarattığı...

Kapak resmi: HANS-PETER WIDERA

ISBN 978-975-07-1592-1

9 789750 715921